«Elorda Aqparat» ЖШС қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу нәтижелері бойынша

ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА

Астана қаласы әкімінің аппараты 2025 жылғы 27 наурызда бекіткен Астана қаласының квазимемлекеттік ұйымдарында сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау (ВАКР) жүргізу кестесіне сәйкес және 2025 жылға арналған №4 «Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл» Үлгілік базалық бағытын іске асыру шеңберінде, сондай – ақ «Elorda Aqparat» ЖШС (бұдан әрі-ЖШС) директорының бұйрығын орындау үшін ағымдағы жылдың 2 маусымынан 17 шілдеге дейін «Elorda Aqparat» Жұмыс тобы ЖШС қызметіне ВАКР өткізеді.

ВАКР ҚР мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агенттігі Төрағасының бұйрығымен бекітілген (19.10.2016 ж. №12) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің Үлгілік қағидаларына сәйкес мынадай бағыттар бойынша жүргізілді:

1) талдау объектісінің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

ВАКР дайындау және өткізу барысында мынадай рәсімдер жүзеге асырылды: оны интернет-ресурсында және әлеуметтік желілерде жариялау; ВАКР өткізу туралы бұйрық шығару; БАҚ-та алдын ала хабарландырумен ВАКР нәтижелерін жария талқылау; ВАКР нәтижелері бойынша осы талдамалық анықтама дайындау.

ЖШС-нің негізгі қызметі азаматтардың қала, ел өмірінің түрлі қоғамдық мәселелері бойынша объективті ақпарат алу құқығын қамтамасыз ету үшін баспа басылымдары мен интернет-ресурстарда жаңалықтар басып шығару болып табылады.

«Elorda Aqparat» ЖШС мемлекеттік қызмет көрсетпейді, рұқсат беру және бақылау функциялары жоқ. Сондықтан аталған бағыттардағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдері болуы мүмкін емес.

Аудит барысында келесі құжаттар қаралды:

1. Қызметкерлерінің демалысы туралы Ереже;
2. Ішкі еңбек тәртібі туралы Ереже;
3. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі туралы Ереже;
4. «Elorda.Info» желілік басылымының редакциясы туралы Ереже;
5. Дербес деректер жинау, өңдеу және қорғау туралы Ереже;
6. Тәртіптік комиссия туралы Ереже;
7. Кадр саясаты туралы Ереже;
8. Жеке еңбек дауларын қарау жөніндегі келісу комиссия туралы Ереже;
9. Сараптау комиссия туралы Ереже;
10. Әкімшілік-басқару персоналы туралы Ереже;
11. «Астана ақшамы» газетінің редакциясы туралы Ереже;
12. «Вечерняя Астана» газетінің редакциясы туралы Ереже;
13. Қызметкерлерінің қызметтік іссапарлары туралы Ереже;
14. Шарттық жұмысы туралы Ереже
15. Есеп саясаты
16. Қаламақы туралы Ереже.

«Elorda Aqparat» ЖШС жеке еңбек дауларын қарау жөніндегі келісім комиссиясы туралы ереже қолданыстағы заңнамадағы өзгерістерге сәйкес жаңартылды (*келісім комиссиясы отырысының 20.09.24 хаттамасымен бекітілген*) – 2024 жылғы ВАКР анықталған тәуекелдерді жою жөніндегі жоспарды іске асыру шеңберінде.

Есеп саясаты 2023 жылғы ВАКР анықтаған тәуекелдерді жою жөніндегі жоспарды іске асыру шеңберінде жаңартылды.

Бірінші бағыт – Талдау объектісінің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Кадрлық сәйкестікке ерекше назар аударылды. Іс жүргізу екі тілде: мемлекеттік және орыс тілдерінде жүзеге асырылады.

Серіктестік қызметкерлерінің жалпы саны штат кестесі бойынша 70 бірлікті құрайды.

Ішкі актілерге өзгерістер мен толықтырулар енгізу бойынша тұрақты жұмыс жүргізілуде. Мәселен, 2023 жылдың желтоқсан айына дейін 9 құжатқа өзгерістер мен толықтырулар енгізіле отырып жаңартылды:

1. Ішкі еңбек тәртібі туралы Ереже;
2. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі туралы Ереже;
3. «Elorda.Info» желілік басылымының редакциясы туралы Ереже;
4. Дербес деректер жинау, өңдеу және қорғау туралы Ереже;
5. Кадр саясаты туралы Ереже;
6. Әкімшілік-басқару персоналы туралы Ереже;
7. «Астана ақшамы» газетінің редакциясы туралы Ереже;
8. «Вечерняя Астана» газетінің редакциясы туралы Ереже;
9. Қызметкерлерінің қызметтік іссапарлары туралы Ереже.

Бұдан басқа, 2024 жылғы ВАКР ұсынымдарын орындау мақсатында ЖШС қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтары жаңартылды (2025 жылғы 25 мамырда №19-Ө бұйрығымен бекітілген). Қазіргі уақытта ЖШС-де ЭКЖ - электрондық кадр жүйесі енгізілуде. Барлық кадрлық жұмыс электрондық форматта және деректерді бірыңғай базаға енгізу арқылы жүзеге асырылады.

Жұмысқа қабылдау, лауазымға тағайындау мәселелерінің реттелмеуі анықталған жоқ. Бос орындар болған жағдайда, Enbek.kz сайтына хабарландыру мемлекеттік және орыс тілдерінде орналастырылады. Бос жұмыс орындары туралы ақпарат Қатысушығада (уәкілетті органға) ІСБ (ішкі саясат басқармасы) жіберіледі. Қызметкерлерді жұмысқа қабылдау басшылар, мамандар және өзге де қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығына сәйкес (ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы №553-бұйрығы), сондай-ақ лауазымдық нұсқаулықтарға сәйкес жүзеге асырылады.

Жұмысқа қабылдау кезінде еңбек шарты жасалады, ал басқа лауазымға ауысқан кезде еңбек шартына қосымша келісім жасалады. Алынбаған тәртіптік жазалар болған кезде қызметкерлерді көтермелеу анықталған жоқ.

Еңбекақы төлеу туралы Ережеге сәйкес, өзінің лауазымдық міндеттерін сапалы, адал, тиімді орындағаны үшін тәртіптік жазаны мерзімінен бұрын алып тастау жағдайларын қоспағанда, сыйлықақы беру кезінде тәртіптік жазасы бар қызметкерлерге сыйлықақылар төленбейді.

Жұмыс нәтижелеріне қарамастан, қызметкерлерді талдау объектісінің лауазымды адамдарының қалауы бойынша көтермелеу анықталған жоқ.

Бұйрықтар, қызметтік жазбалар тиісті түрде ресімделеді және тіркеледі, журнал жүргізіледі.

Персоналды басқарумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдер анықталған жоқ.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ. Талдау көрсеткендей, үлестес лауазымдар фактілері жоқ, Серіктестік басшылығы жұмысқа қабылдаған қызметкерлерде үлестес мүдде жағдайлары анықталмады. Жұбайларының бірлесіп жұмыс істеу фактісі бар – ол 2024 ж. тамыз айында анықталды (бас бухгалтер М.Жабаева және шаруашылық бөлімінің меңгерушісі А.Шерімбетов, екі қызметкер де - материалдық жауапты тұлғалар). Ықтимал мүдделер қақтығысын болдырмау және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу үшін олар «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңның 14-бабының мазмұны туралы хабарландырылды, тиісті мәселе АУП жиналысында көтерілді. ЖШС-де А.Шерімбетовті басқа лауазымға ауыстыру үшін бос жұмыс орындары жоқ, М.Жабаеваға 2024 жылғы 2 желтоқсандағы еңбекке жарамсыздық парағына сәйкес жүктілігі және босануы бойынша отпуск берілді. Демалыс аяқталғаннан кейін а.ж. 2 маусымында бухгалтер М. Жабаева жұмысқа шықты. Мәселе АУП жиналысында қайта көтерілді. Алайда, басқа лауазымға ауысу үшін қолайлы бос орындар жоқ, жұмыстан босату мәселесі қажет емес – ерлі-зайыптылар кәмелетке толмаған бес баланы тәрбиелейді.

Алдыңғы аудиттердің барлық ұсыныстары толық көлемде орындалды.

Екінші бағыт - Талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау. Осы бағыт шеңберінде қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты материалдар зерделенді.

Осы бағыт шеңберінде қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты материалдар зерделенді.

Өткен жылдың қорытындысы бойынша таза табыстың 70% Астана қаласының бюджетіне аударылды. Табыс заңды, жеке тұлғалардан және депозиттік шоттан көрсетілген ақпараттық қызметтер үшін төлемдерден қалыптастырылады. Мәселен, 2023 жылғы желтоқсанға қарай қолданыстағы заңнамадағы новеллаларға сәйкес Есеп саясаты толығымен жаңартылды. 2023 жылғы ВАКР ұсынымдарын орындау үшін шарттық жұмыс туралы Ереже әзірленді және бекітілді. Ақылы ақпараттық қызметтер бойынша Прайс-парақ бар. Өткен жылғы аудиттің ұсынымдары бойынша шарттарды дайындау және жасасу, шарттық жұмысқа байланысты құжаттарды есепке алу және сақтау, оны жүзеге асыру үшін жауапкершілік мәселелерін реттеу үшін шарттық жұмыс туралы Ереже әзірленді және бекітілді.

2024 жылғы ВАКР ұсынымдарын орындау үшін негізгі құрал бойынша толық ақпаратты көрсете отырып, негізгі құралдар объектілеріне есепке алудың түгендеу карталары қалыптастырылды – объектінің атауы, түгендеу нөмірі, амортизациялық топ, паспорт, есепке алу немесе есептен шығару күні, есепке алу шоты, объектінің орналасқан жері, пайдалану мерзімі, қайта бағалау нәтижелері (егер ол жүргізілген болса) және т. б.

Сонымен қатар, бухгалтерлік есеп жүргізу ережелеріне сәйкес газеттерді сату бойынша есептіліктегі бұзушылықтар жойылады. Бұл бұзушылықтар алдыңғы аудит нәтижесінде анықталды. Орындау мерзімі орындаушылардың бірі – бас бухгалтердің декреттік демалысына байланысты ауыстырылды.

Бұл жағдайды қайта зерттеу бухгалтерияда бастапқы материалдарды тапсыру

кестесінің жоқтығын анықтады.

Ұсынылды:

1. Бухгалтерлік есеп жүргізу қағидаларына сәйкес газеттерді өткізу бойынша есептіліктегі бұзушылықтарды жою жөніндегі жұмысты аяқтау.
2. Жауапты қызметкерлердің бастапқы материалдарды бухгалтерияға тапсыру кестесін жасап және оның сақталуын қамтамасыз ету.

Қорытынды.

«Elorda Aqparat» ЖШС қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша ЖШС Қаржы-шаруашылық қызметімен байланысты бағыттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталды.

Оларды жою үшін тиісті қызметтерге ұсыныстар берілді. Сонымен қатар, іске асыру жоспары дайындалады.

ВАКР нәтижелері бойынша осы талдамалық анықтаманы ұжым талқылайды, содан кейін ЖШС ресми сайтында орналастырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар жүйесін тиімді іске асыру мақсатында серіктестіктің барлық құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі жұмысты жалғастыру ұсынылды.

Жұмыс тобының мүшелері:

М. Сакенова

К. Муратова

Г. Аймағамбет

А. Карамендиева

В. Крась

Комплаенс-қызметіне жауапты **А.Жумабаева**

Директор **О.Сыдықбек**